

552.

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

4

552

P E T T E R G U S T A F S S O N, 75 år, änke man.

Död vid jultiden 1928. Hans fader var fiskare vid Ringsjön, men själv har han varit slaktare och kreaturshandlande. Han har under sin verksamhet farit kring i södra och mellersta Skåne men alltid haft sin fasta bostad i Bosjöklosters socken.

25. inf.

5

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

552

M A J F I R A N D E T.  
=====

M A J G I L L E,

22.

1.

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

552

552

M A J F I R A N D E T;  
=====

I Petter Gustavssens barndom och före  
brukade man fira s.k. "majgille".

Varje år skulle majgille i tur och Majfirande.  
ordning hållas hos bönderna i byn. Det började den- valborgs-  
mässan och pågick under sju till åtta dagar. Man klädde Majgille.  
såväl utväntigt som invändigt med grönt, vanligen björke,

För att det inte skulle bli för drygt  
för en, att under så lång tid ha så många gäster, brukade  
var och en taga med sig lite i matvaruväg. Redan på efter-

LUND S UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

6 - 2.

552

middagen varje dag började man dansa och rea sig och höll  
på hela natten, till dess solen gick upp. På morgonen gick  
man var och en till sitt hem för att uträätta de nödvändigas-  
te sysslorna och sova lite, men man samlades snart igen i  
"gillessgården."

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

552

M I D S O M M A R.

M I D S O M M A R.  
=====

Till midsommarafhton brukade man alltid resa majstång. Man klädde ut- och invändigt med grönt, mest björke. Utanför dörrarna satte man höga björkar, och vid ingången till gården restes en äreport. På väggarna ute och inne sattes gröna grenar och under bjälkarna i rummen stack man in grenar. Man brukade även sticka in under bjälkarna s.k. kärleksblommor. Trots att de inte hade någon jord, växte de likväl en tid och om de då växte tillsamman med topparna, så skulle de bli gifta, som de föreställde.

5  
5.  
2.

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

552

På den tiden var där vanligen lergolv i dagligstugan; endast i "kammaren" fanns trägolv. Till midsommar skurades trägolven och lergolven beströddes med röne och grönt.

Majstången restes vanligen vid ett vägskäl eller på någon liten grön slätt och pryddes med grönt, blommor och kransar. På varje arm hängde två till tre kransar och i toppen en. Man brukade även sätta en flagga i toppen, ja till och med både krans och flagga. Man använde vad slags grönt som helst och blommor av alla sortter och färger. På olika ställen på stången och på armarna brukade man sticka in stora röda pioner.

6  
6.  
3.

LUNDSS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

552

En eller två spelemän spelade dragspel eller  
fiol, och dansen pågick heha natten, till dess solen gick  
upp.

Då var det inte så kinkigt med klädseln.  
Man dansade i bara skjortärmarna och hade träskor på fött-  
erna.

Nere på stallgården på Bosjökloster bru-  
kade man alltid resa majstång, och Petter Gustavsson var  
ofta med där och reade sig.

LUND'S UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

7  
4.  
7

552

Majstången var en rak avkvistad stång utan  
toppruska. Den kläddes med boklöv och vilda blommar och lin-  
dades ibland med pappersremser i olika färger i spiral. I  
kransarna bundes också pappersremser, vilka hängde fritt ned  
och fladdrade.

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

89

552

# T Y D O R O M F R A M T I D E N.

## Natten till Kristi Himmelsfärd

dag skulle man sitta ute för att få veta saker och ting och  
för att lära sig djurens läten.

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

552

B R Ä N N V I N S B E RÄ N N I N G.

M Ä L T N I N G A V M A L T.

LUND S UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

9  
9  
1.

552

B R Ä N N V I N S B R Ä N N I N G.  
=====

Råmaterialet var vanligen potatis  
men även blandsäd, korn och havre. Själva bränningssparaten Brännvins-  
kallades "brännvinstöja." Huset, i vilket man brände, kalla- bränning  
des "stersed" eller som i norra Årsta "starsed".

Mälningen av malt tillgick så,  
att man slog först maltet "i stöp", d.v.s. man hälde det i  
en balja med vatten och lät det stå, så att det blev upp Mälning av  
blött. Sen breddes det ut över stugan på vinden för att tor- malt.  
ka, Genom värmen, som strömmade upp nerifrån, började så

10/10.  
2.

LUND'S UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

552

kornet att gro. Då grodden eller "visen" var lagom lång ,  
togs kornet till "malttorkan" för att torka. I malttorkan  
breddes det ut över flakar med hål genom och forslades där-  
ifrån hem i maltkistorna för att sen vid behov malas.

Skanie  
Fjärås socken  
Bojökloslätor

Mrs. Anna Nilsson  
Berntsson Gustafsson  
Klimatebo

11 //

LUND'S UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

552

S J Ö F R O A N.

Sjöfroan brukar visa sig ibland för  
folk. Hon hade långt hår, och båda benen vero som en fisk-  
stjärt.

Där fanns även något, som kallades  
löckljus eller löckbloss, och det höll till på de sanka mar-  
kerna eller "sidderna".

Sjöfroan

Löckljus  
eller

Löckbloss.

LUND S UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

12/2

552

S J U K D O M

All sjukdom kallades på den tiden "Sjukdom.  
"hällsot". Om man hade ont i magen, saade man, att man hade Hällsot.  
tarmvred;

Mellan 60 och 70 år "lade" de sig van-  
ligen. Orsaken kunde ofta endast vara en helt vanlig, vrick-  
ning, värk etc. Om någon "lagt" sig, kom han i regel inte  
upp mer. Man trodde inte, att man kunde gå upp, och så blev  
det till en vana.

5.  
LUND'S UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

552

F O L K M E D I C I N.

O R M B E T T, F R O S S A N.

13/3.

1.

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

552

F O L K M E D I C I N.  
=====

En häst i Petter Gustavssons hem  
blev ormstungen en gång, och en klok gubbe tillkallades. Folkmedicin.  
Han gick ut på fältet och frågade var norr var. Sen tog han  
en sten, en grästen och gned det svullna stället med stenen, Ormbett.  
under det han mumlade en ramsa. Sen sade han, att de skulle  
tvätta med "osidder" (osilad) mjölk. Hästen blev frisk.

En vanlig sjukdom var frossan eller  
"kållan" (av kyлан). Som botemedel intog man kaffegökar.  
Frossan.

Ryggskott var ganska vanligt, och

14 /4  
2.

LUND'S UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

552

som botemedel häremot använde man åderlätning eller koppning.

En bra salva till bräunnsår var en blandning av smör och morotsaft, vilket koktes och lades på såret.

Lappskott fick man alltid i ett ben, och det kom från lapparna.

LUND S UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

15 16.

552

F Ö R L O S S N I N G.  
=====

En kvinna skulle gå genom en "fölahamn"

(fosterhinnan) för att få lätta förlossningar. Om en kvinna Förlossning.  
gjort så, hade hon "gett sig fan i väld".

LUND'S UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

552

L Y T E.  
O=====

16 /7  
1.

LUND'S UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

552

L Y T E.  
=====

"Slaget" var ganska vanligt, och det kom från modern, om hon varit med vis en slakt. Barnet låg då vid födelsen som dött. Barnet kunde även få samma "läde" (läte), som det döende djuren uppgivit. Det var ingen fara, om den havande kvinnan kastade sig över djuret, innan det var dött. Lyte.

Då Gustav Nilssons i Stanstorp moder "var med" honom, kastades vid en slakt en bit av lungan på hennes kind, och Gustav Nilsson har ällt sedan födelsen haft märke därav.

Ett gott medel mot lyte var att första gången,

17 / 18.

2.

LUND S UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

552

man fick syn på lytet på barnet, omedelbart taga kläderna  
av barnet bakvänt och stoppa dem i bakugnen.

18/9

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

552

S A D D.  
=====

Det var tid att så korn, då "tjörned"                    Sådd.

(törnet) blomma.

Råg skulle alltid sås i nedan. Såddes  
den i ny, så kunde den växa för fort, så att den på hösten                    Såningstid.  
var kommen alltför långt.

19 20

552

V Å R A R B E T E T.  
===== O =====

Av julbaket gömmedes undan en kaka av det  
sursöta brödet, ty det höll sig längst. Denna kaka skulle Vårarbetet.  
ha av på vårarbetets första dag, för att de skulle bli starka,  
och för att de inte skulle bli trötta. Ju mögligare brödet Såkakan.  
var, dessto bättre och kraftigare var det.



Landskap: Skåne

Härad: Frosta

Socken: Bosjökloster

Uppteckningsår: 1928

H U S B Y G G E.  
=====

Upptecknat av: Bonde Nilsson

Berättat av: Petter Gustavsson

Född i Klintebo

nr 552

Då man byggde ett nytt hus, brukade man  
lägga in en flaska brännvin i muren. Man lade även in mynt.

Husbygge.

552

LUND'S UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

E R Ö L L O P .  
=====)=====

21.22.  
1.

LUND'S UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

552

B R Ö L L O P.  
O=====

Till den sista måltiden på ett bröllop serve-  
rades välling, och den kallades "snärten". Det var vanligen  
körngrynsvälling. Vid bröllop, som pågingo flera dagar, hyr-  
des de långväga gästerna in hos grannarna i byn. De, som skulle  
ligga i bröllopsgården, bättade syskonsäng, d.v.s man bredde  
ut halmkärvar på golvet och lade sig så i långa rader där.

Bröllo p

Man hade ju "förning" med sig, och det var  
vanligt att "skjutta" (byta) förning vid måltiderna.

Talesmannen skulle vara talför och humo-

22  
23.

2.

LUND'S UNIVERSITETS  
FOLKMÄNESARKIV

552

ristisk, när han skulle hålla tal vid måltiden. Vill var och en skulle han helst säga något tokigt.

Petter Gustafsson hade varit med på ett bröllop, där talesmannen sade till en flicka: "Jag skulle ju hämta "grödrafaded", och när ja kom te Geting bro, så mötte ja en so, o de va du". Till bruden sade han: " Nu ska du inte va som en skäbbemärr (en som slås och skubbas) utan som en stuegris. Nårr du klappar han på de ena lared, så lötter (lyfter) han på de andra.

2324

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

552

S K Ö R D.

Om den, som skulle hugga de sista stråna  
vid skörden, saade man, att han skulle "taga haren".

Skörd.

Taga hare

24 25.

552

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

JUL

Julafton brukade man ha många ljus tända.

Om någon råkade släcka ett ljus, innan man lagtsig, så skulle  
en dö i huset.

Jul.

Innan man gick till sängs julafton i Detter  
Gustafssons hem, skulle alla samlas för att läsa något i  
skriften. Juldagen skulle man vara stilla. Det var bara knappt,  
att kreaturen fingo, vad de skulle ha.